

„Minden a szerelemféléssel kezdődött” – Hüpátia Média és Videó-Díj eredményhirdetés (Nők napirenden)

Antoni Rita

Harmadik alkalommal került sor a Magyar Női Érdekvégyesítő Szövetség [Hypatia Média-díj átadására](#) a Nyílt Társadalom Alapítvány támogatásával 2015. június 16-án a budapesti Kino moziban. A szervezet a díjjal azokat az újságírókat tünteti ki, akik kiemelkedő teljesítményt nyújtanak a nemek egyenlőségének előmozdítása és a genderetikus újságírás területén. Idén külön videodíjat is kiosztottak.

„Minden a szerelemféléssel kezdődött” – fogalmazott **Juhász Borbála**, a Női Érdek elnöke, az Európai Női Lobbi alelnöke. Azaz, az a szenzációhajhász, bagatellizáló mód és nyelvezet sarkallta őket, amellyel a média gyakran tálalja az elsősorban nők elleni erőszakos bűncselekményeket. Annak érdekében, hogy a média felelősebben közelítse meg a témát, a Női Érdek két éve együttműködik a [Független Sajtóközponttal](#) és a [Főszerkesztők Fórumával](#).

Weyer Balázs, a Főszerkesztők Fórumának elnöke elmondta, hogy nagyon sokat profitált az együttműködésből, ő maga is sokkal érzékenyebbé vált a témára – és az olyan címekre, mint pl. „Halálra kényeztette a barátnőjét” –, amellyel a Női Érdek megkeresése nélkül (többek közt mert a Főszerkesztők Fórumában nagyon kevés a női tag) ma is kevesebbet foglalozna.

Sajnos, népbetegség a sajtóban az erőszakügyek elbagatellizálása, szarkasztikus szóhasználattal való felpuhítása. Ennek üzenete, hogy a társadalmi norma e témákban a megbocsátás, összekacsintás (vö. „biztos akarta a nő is, csak húzódozott, mert úgy izgalmasabb”). Minden ilyen ügy növeli a kockázatát egy következő erőszaknak, mert a potenciális elkövetők kevésbé tartanak a büntetéstől.

Weyer véleménye szerint a nők elleni erőszak hasonlít másik általa fontosnak tartott témához, a korrupcióhoz annyiban, hogy ellene akkor lehet hatékonyan küzdeni, ha magas a kockázata, azaz, ha az elkövetőnek jelentős (anyagi, presztízs, stb.) veszteséget jelent. Felhívta a figyelmet arra, hogy az ingerküszöb alacsonyan tartása fontos akkor is, ha sokakat zavar a „minden szóért kiabálás”.

Az erőszak ábrázolása mellett a másik legnagyobb probléma a nők és a média viszonylatában, hogy a nők a férfiakhoz képest kevesebbet szerepelnek, és ha mégis, túlnyomórészt sztereotip módon. A női szakértők megszólaltatása igen ritka. Erre a megoldás az lehetne, hogy a szerkesztőségi „listákra” kellene nőket juttatni.

Némi optimizmusra ad viszont okot, hogy – többek közt a közelmúltban kiadott *Genderetikus újságírás és médiavállalati irányelvek* című [kézikönyv](#) és *Nők és férfiak a hírekben* című [példatár](#) hatására – egyre többen érzik, hogy egy-egy témánál fel kell venni a genderszempontról etikus „szemüveget.” De ha nem kimondott női téma van terítéken, akkor sokszor kikapcsolnak ezek a szenzorok és jönnek az ösztönösen összerakott mondatok, azaz, az újságíró nem tudja függetleníteni magát a beégett társadalmi mintáktól. Ugyanakkor ez egy hosszú projekt – lényegében egy szemlélet, amit a mindennapokba kell ávinni, és nem csak projektszinten alkalmazni.

Sáfrány Réka, a Női Érdek munkatársa a Nők Médiafigyelő Projektről tartott előadást, „Virtuális egyenlőség – nemek közti viszonyok a médiában” címmel.

A társadalmi nemi egyenlőtlenségek olyan formákban mutatkoznak meg, amik sok nő életét érintik. Ennek ellenére a hírmédia kevésbé számol be ezekről a problémákról, így kevésbé vagyunk informáltak e téren. Különböző nemzetközi tanulmányok (pl. amelyeket az ENSZ végzett), rámutatnak, hogy a média a patriarchális szemlélet, a nemi sztereotípiák terjesztésének és újratermelésének színtere.

A feminista médiakritika egyik előfutára Betty Friedan, aki rámutatott arra, hogy míg az 50-es, 60-as évek USA-beli reklámjai azt sugallták, hogy a nőknek otthon a helyük, addig amíg a hadiiparban kellett a női munkaerő, egész más volt a szorgalmazott nőideál.

A posztszocialista országokban a rendszerváltás után problémává vált a minőségi újságírás elbulvárosodása, a szexualizált nőábrázolás elterjedése. Gyakori például a nők húsdarabként ábrázolása, „próbáltad már zöldségekkel?”, „bomba csirke” stb. szlogenekkel. Ezek kapcsán több magyar tiltakozó akcióra is sor került, amelyeket eleinte ellenállás fogadott. A gólyatábori nemi erőszakot bagatellizáló Class FM, a Hír TV valamint a szintén médiaterméknek tekintett (hiszen közösségi oldalakon való terjesztésre is szánt) „Selfie” c. rendőrségi videók botrányai után a hazai nőszerkezeteknek (Női Érdek, NANE, PATENT, Nőkért Egyesület, Slutwalk csoport) némi szemléletformálást sikerült elérni, így az Éden Hotel c. műsorban leadott szexuális erőszakon – amiről az esemény egy későbbi szekciójában még szó volt – már elég sokan felháborodtak.

A Nemzetközi Médiafigyelő Projekt (GMMT) 1995 óta 5 évente vizsgálja genderszempontról a médiát. A Női Érdek 2005 óta vesz részt (önkéntes kutatók segítségével). A GMMT általában a hírmédiát vizsgálja, mert annak, a feltételezés szerint, objektívnek kell lennie.

A női híralanyok aránya 1995-ben 17 % volt, 2000-ben 18 % és 2010-re 24%-ra javult. 2015-ben a nemzetközi adatok 35%-os feldolgozottsága mellett 25%. A hazai előzetes adatok szerint a politikai napilapokban 15, rádiós hírműsorokban 16, a tv híradókban 23, az internetes hírportálokon pedig 27 % a nők aránya. Fontos ugyanakkor megjegyezni, hogy ezek a nőábrázolások túlnyomóan sztereotípek, ezért a szám növekedése automatikusan nem járul hozzá a társadalmi egyenlőséghez. Éppen a legfontosabb területeken: a politikában és a gazdasági témákban a legalacsonyabb a nők aránya. A nőket inkább magánemberként, mint közéleti szereplőként vagy szakértőként mutatják be. A 2015-ös adatokat továbbá némileg árnyalja, hogy a GMMT mindig egy nap híradásait vizsgálja, idén ez március 25-re esett, és éppen egy nappal előtte történt a Germanwings katasztrófa.

A női újságírók száma mindazonáltal folyamatosan növekszik, és ők nagyobb eséllyel genderérzékenyek.

Fontos lenne a nemzetközi emberi jogi normák betartása, amelyek szintén jelentős szerepet szánnak a médiának a nemek közti egyenlőtlenségek felszámolásában. Ilyen például:

- az ENSZ CEDAW egyezmény nemi sztereotípiák felszámolására vonatkozó része,
- a Pekingi Cselekvési Program médiáról szóló fejezete,
- az EIGE (Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézete) kutatásai,
- az Isztambuli Egyezmény vonatkozó pontjai (a média az erőszak megelőzéséért).

A nők hátrányos megkülönböztetésének elkerülése érdekében az egyes szerkesztőségekben is fontos lenne a tudatos stratégia. Már léteznek ugyan az újságírásnak elfogadott etikai normái, de ezek önmagukban nem vezettek a nemek méltányosabb ábrázolásához, így egyelőre szükség van

külön genderetikus normákra is. Ezeket segíti elő a Weyer által is említett két szakmai kiadvány. Sáfrány is hangsúlyozta, hogy a genderérzékeny attitűd – mely egy adott hír fontos új dimenzióit tárja fel, hiszen általa megláthatjuk, hogyan érinti egy jelenség különbözőképpen a férfiakat és nőket – tanítható és tanulható, ezért nagyon fontos az újságírók képzése. A genderetikus szemlélet megvalósítását segíti az egyik említett kiadványban található szerkesztői ellenőrző lista (pl. „kerüli-e a tudósítás a nemi sztereotípiákat?”, „szembeszáll-e a szexista nyelvhasználattal?”, stb.)

Az előadó konklúzióként elmondta, hogy az önszabályozó törekvések nagyon fontosak, de emellett a hivatalos médiahatóság is tilthatná a nemi alapú megkülönböztetést. Ha nem elég magas a szankció, sajnos további esetekre „számíthatunk”. Ezt a folyamatot segítve a Női Érdek gender és média témájú közpolitikai ajánlásai a közeljövőben elérhetőek lesznek.

Az előadást követően két kerekasztal-beszélgetésre került sor. Az első a „Nők egyéni pályán - a Független Médiaközpont újságírói mentorprogramjának tapasztalatai” címet viselte. A beszélgetésben két mentor: **Molnár Gabriella** újságíró, a Nők Lapja korábbi főszerkesztője és **Sipos Ilona**, a Kossuth Rádió munkatársa, valamint a programban mentorált fiatal újságírók közül ketten: **Kandó Eszter** és **Szántó Erika** vettek részt. A moderátor szerepét **Kocsi Ilona** – maga is mentor – töltötte be.

Mindkét mentor fontosnak tartja a generációk közötti párbeszédet, és felelősséget érez a fiatal pályakezdők segítése iránt. A programban minden mentor két embert vállalt. Feledatuk volt a szakmai tapasztalatok átadása, és abban segíteni, amiben a mentoráltaknak szüksége van. Van, akinek pl. csak önbizalomnövelésre. A mentor feladata a motiválás, tanítás, pályán tartás. Fontos követelmény, hogy legyen jártas a lifelong learning világában. Sipos hozzátette, hogy létezik egyfajta „szakmai étosz”, ő ezt próbálta átadni. Egyetértettek Molnárral abban, hogy ez a pálya mindig rögös, de a nehézségek ellenére érdemes csinálni.

A mentorok generációja még egészen más körülmények között dolgozott – annyiban jobb volt a helyzetük, hogy általában biztos státuszban lehettek újságírók, annyiban pedig rosszabb, hogy nagyobb volt a rájuk nehezedő politikai nyomás (ami ma is jelen van – „túl lehet élni” – fogalmazott Molnár). Ráadásul akkoriban kevésbé értékelték az önállóságot a szakmában, rájuk erőltettek bizonyos megoldásokat. Molnár elmondta, hogy ő a programot kölcsönös tanulásként értelmezte, fontosnak tartotta az empátiát. Nem oktatni akart, hanem inkább kérdezni, próbálja beleérezni magát a mentoráltja helyzetébe. Kocsi hozzátette, hogy ő a pályázati lehetőségek felkutatásában is segítette mentoráltját annak érdekében, hogy a pályán tudjon maradni (ami szabadúszó újságíróként nem mindenkinek sikerül, mert így, a nyugati helyzettel ellentétben, itt nem garantált a megélhetés).

Sipos fontosnak tartotta mentorként a tolerancia értékének átadását is. Az ezirányú szenzitivitást szerinte nem csak a hírek alapján lehet mérni, mondta Sáfrány Réka előadására visszautalva, hanem abban is, hogy milyen témákat dolgoznak fel a különböző riportműsorokban. A másság közelhozásában a rádióknak szerinte különösen nagy szerepe van, a hangok kiemelten alkalmasak az emóciók megmozgatására. Foglalkozott például a Pí Európa Médiafesztivál „Anyá nadrágban” című díjnyertes filmje kapcsán a transznemű férfiak helyzetével, valamint az indiai nemi erőszakos esetekkel.

A mentoráltaknak több fronton is folyamatosan kell küzdeniük az emberi méltóságukért, Sipos korábbi mentoráltját, Regényi Esztert pl. a sztereotip „buta szőke” szerepre hívták egy rádióműsorba. Mindezen nehézségek ellenére mindkét jelen levő mentorált elmondta, hogy a program megerősítette őket a pályán maradásban. Kandó Eszter kiemelte, hogy a program révén

kiderült, hogy ő miben jó igazán, és ez önbizalmat biztosított számára. A továbbiakban tervezik a mentoráltak munkáit külön internetes felületen megjelentetni.

A közönség kérdéseire adott válaszokból kiderült, hogy a program folytatásában külön biztatják a fiatal roma újságírókat a jelentkezésre. Sipos Júlia, aki foglalkozott a műszaki pályán elhelyezkedő nők helyzetével is, üdvözli a médiában megnyilvánuló szexizmusra adott azonnali reakciókat. Molnár Gabriella, aki dolgozott bulvárban is, kiemelte, hogy sajnos az önmagában nem oldja meg a helyzetet, ha az újságíró vagy a főszerkesztő nő – mindenkinek végig kell járnia az utat, amin eljut a nemek egyenlősége felé mutatott érzékenységig.

A második kerekasztal-beszélgetést, amit talán a legnagyobb médiaérdeklődés kísérte, a „Nem-állapot: hogyan hat a média a nemek egyenlőségére?” címmel tartották meg. Részt vettek:

- **Réz Anna** – filozófus, feminista blogger, az Üvegplafon rendezvények szervezője (az ő blogjukon robbant ki az Éden Hotel-botrány, ők hozták be a köztudatba, hogy a műsorban szexuális erőszakot adott le a csatorna),
- **Sáfrány Réka** – a Női Érdek munkatársa (a Női Érdek a NANE, a PATENT, a MONA és a Nőkért Egyesület közös sajtónyilatkozatban tiltakozott és követelte többek közt az erőszakos szereplő eltávolítását a képernyőről),
- **Szőnyi Szilárd** – a Heti Válasz főszerkesztője (aki „Miért csak most tetszenek felháborodni?” címmel megosztó véleménycikket írt az ügyről),
- **Yvonne Dederick**, az érintett csatorna, a TV2 gazdasági igazgatója,
- **Panyi Szabolcs** – az Index újságírója (aki a gólyatábori nemi erőszakos eseteket feltáró cikkeivel hozzájárult a témával kapcsolatos tudatformáláshoz).

A moderátor szerepét, lényegre törő, időnként provokatív kérdéseivel **Varró Szilvia** (XKK) töltötte be.

Dederick, aki az USA-ban nőtt fel, leszögezte, hogy közel áll hozzá a feminizmus eszméje, és ő is aktívan dolgozik a nők egyenjogúságáért, így őt is rosszul érintette az Éden-ügy. Helytelennek találta az első közleményt, amiben a TV2 tagadta, hogy nemi erőszak történt. Jogilag nem akarja minősíteni az „erőszakos cselekedetet” (jellegzetes, hogy végig a beszélgetésben vonakodott kimondani, hogy erőszak történt), erkölcsileg igen. Az aggasztja, hogy a szerkesztőkön átment a jelenet. De mivel sok ember kis hibáján múlt a dolog, nem rúgtak ki senkit, válaszolta Varró kérdésére. Noha a sajtó felé meggyőzőbb lett volna felmutatni egy kirúgott bűnbakot, ő fegyelmekkel és tréninggel igyekszik megoldani a problémát, mert azt akarja, hogy a csatornánál dolgozó 300 ember megértse, hogy mi volt a probléma és miért fontos a nemek egyenlősége, „ne ő papoljon erről egyedül”. Megemlítette, hogy ahol az egyenjogúság jobban megvalósul, ott a cég is jobban teljesít. „Nem gondoltak arra, hogy nem kellene ezt a műsort tovább vetíteni?” – kérdezte Réz. Dederick azt válaszolta, hogy felmerült, de olyan szerződéseik vannak, amelyek által ez nem lett volna megoldható, ráadásul így a szerinte több százezer lojális nézővel toltak volna ki.

Réz elmondta, hogy munkatársa, Csonka Anna szúrta ki a jelenetet, csak szerencse volt, mert egyébként az ő profiljukba nem tartozik a médiatartalmakra való azonnali reagálás. Miután a jelenetet látva megerősödött a meggyőződésben, hogy nem ő a „túlérzékeny”, konzultált jogban jártas emberekkel, akik azt mondták neki, hogy igen, ez szerintük kimerít büntetőjogi tényállást. Azaz, a szó szoros értelmében vett jogsértés történt, pedig Réz szerint már a morálisan elfogadhatatlannak is ki kéne verni a biztosítékot. Még mindig túl magas a közvélemény ingerküszöbe. Hamarabb lehetett volna kifogásolni akár magát a műsort is.

Szőnyi ez utóbbiban egyetértését fejezte ki, szerinte a konzervatívok, mint ő, az ilyesmire

„hiperérzékenyek”. Neki az erőszakjelenet már utolsó utáni csepp volt a pohárban, ő korábban kifogásolta a műsor hirdetését, és a később erőszakoskodó szereplő bemutatkozását (aki elmondta, hogy nem érdekli a nők személyisége, csak minél többet szeretne ágyba vinni). Kifogásolta azt is, ahogy a Velvet tálalta a történeteket („Most megnézheti az erőszakot”).

Szerinte tudna találkozni a feminista és a konzervatív oldal ebben a kérdésben. Ezt a találkozást benyomásaim szerint leginkább az akadályozza, hogy, mint a beszélgetésből is kiderült, Szőnyi, annak ellenére, hogy beszélt az áldozattal (!!!) és állítása szerint böngészett már áldozatvédő szervezetek oldalain, nem érti az erőszak folyamatát és azt, hogy egy ilyen történés miatt nem az általa racionálisnak ítélt reakciót váltja ki az áldozatból. Furcsállotta ugyanis, hogy az áldozat nem szaladt rögtön a technikusokhoz segítséget kérni, nem rohant el másnap a műsorból, és nem tett később sem feljelentést (anélkül pedig jogi útra külső személy vagy hatóság valóban nem viheti az ügyet). Szőnyi, nem éppen jóindulatúan, arra gyanakodott, hogy talán a húszmilliós nyeremény reménye tartotta az áldozatot a műsorban – és nem az erőszakkor fellépő pszichés reakció, ami akadályozza a racionális cselekvésben. Az áldozat ilyenkor összezavarodik, nem hiszi el, ami történt vele, és nincs oka azt remélni, hogy hisznek neki vagy külső segítséget kap és nem őt fogják hibáztatni, ahogy maga Szőnyi is teszi, aki az erőszaknak, úgy tűnik, más és más kategóriáit különíti el akkor, ha egy feleség, és akkor, ha egy szexuális tartalmú műsorban szereplésre vállalkozó nő az áldozat. „Tegye fel a kezét, aki elmenne egy ilyen műsorba!” – fordult a közönséghez, és miután egy kéz sem emelkedett a magasba, jogosnak érezte az álláspontját, miszerint az áldozat „vállalta ezt a helyzetet”. Ilyen műsorokba szerinte jobbra olyanok jelentkeznek, akik „egyébként is a testükből élnek”, ráadásul az a lehetőség sem zárható ki, hogy a jelenet megrendezett volt.

Dederick ezt tagadta, és közölte, hogy nem ért egyet az áldozathibáztatással. „Az erőszak akkor is erőszak, ha a lánynak kilóg a bugyija” – mutatott rá. Némileg gyengítette állítását, hogy utólag hozzátette, Szőnyi egyetértése mellett, hogy ennek ellenére mint anyuka rá szokott szólni a kislányára, ha az szerinte túl kihívó öltözékben készül az utcára menni.

„Nem tartom fairnek, hogy felháborodásra szólítson fel minket egy férfi”, jelentette ki Sáfrány. Szerinte korlátozottan hibáztathatók azok, akik belemennek egy ilyen műsorba, sokkal inkább a TV2-ek van felelőssége abban, hogy meddig engedi elmenni ezeket a helyzeteket. A társadalom felé közvetített üzenet miatt is fontos, hogy a történeteknek komoly következménye legyen. Egy cég visszavonta a hirdetéseit, és ekkor még vártunk a Médiahatóság döntésére (amely végül 14 millió Ft-os bírsággal sújtotta a csatornát).

„A konzervativizmus egy állóóra, ami naponta kétszer a helyes időt mutatja”, vélekedett Réz. Szerinte csak a véletlen műve, hogy Szőnyivel bizonyos pontokban most épp egyetértenek. Ő a szereplők motivációinak feltételezése helyett onnan közelítené a kérdést, hogy „soha senki nem hoz olyan döntést, aminek értelmében az ő fizikai integritását bárki jogosan megsértheti.” Szőnyi egyetértett.

„Szerencsére az Index és a Velvet két külön szerkesztőség” – tisztázta Panyi, bár az Index sokszor sajnos még a kikerülő blogokkal is összefolyik az olvasóknak. Annyiban egyetértett Szőnyivel, hogy a Velvet említett tálalása kifogásolható, azt azonban hangsúlyozta, hogy nem várható el az áldozattól, hogy rögtön felfogja, hogy erőszak történt vele. Figyelembe kell venni a rá nehezedő pszichológiai nyomást is (aláírt szerződés, kibeszélés kockázata stb.). Mindez megmagyarázza, hogy miért nem keresett jogorvoslati lehetőséget.

Megkérdezte viszont Dedericket, hogy a TV2 ajánlott-e jogi és/vagy pszichológiai segítséget az áldozatnak. Dedericktől erre az a kissé furcsa válasz érkezett, hogy az áldozat érdekében erre nem válaszolhat. Annyit mondott, hogy később kivágtak az ő érdekében jeleneteket a műsorból.

Dederick Szőnyi cikke vonatkozásában azt kifogásolta, hogy az írás összemosza az erőszakot és a szexet. Megfelelő időszámban és körültekintéssel véleménye szerint nincs gond a szexuális tartalommal. Azzal védekezett még, hogy nem ez a csatorna jellemző műsora: „Mi csináljuk az Ének Iskoláját is” – ugyanakkor az Éden Hotel más országokban sikerrel futott évekig.

Szőnyi erre úgy reagált, hogy számára már az az értékrend is problémás, hogy ha valaki hetente mással szexel. Réz Anna itt rámutatott, hogy el kell különíteni azt, ha egyesek izléstelennek tartanak valamit, és azt, ha erőszak történik. Véleményem szerint a konzervatív és feminista álláspont között itt a fő ellentét: a feministák nem kívánják a beleegyezéses szexualitás különféle formáit (személyes izléstől vagy életviteltől motiválva) véleményezni.

„Egy pornósztárnőt ugyanúgy meg lehet erőszakolni” – mutatott rá Panyi, aki úgy látja, hogy a gólyatábori erőszak hozzájárult ahhoz, hogy az Éden-ügy ekkora port vert fel. Noha előre tájékozódott pl. NANE honlapján, így is tartott az áldozatokkal való interjútól, nehogy akaratlanul is sértő módon nyilvánuljon meg. Nyolc lánnyal beszélt, mindegyikük úgy tűnt számára, mintha kívülállóként mesélne (azaz, próbáltak a saját védelmükben disszociálni, távolítani magukat az eseményektől).

A kollégáinak tetszettek a cikkek, női kolléga is írt neki a saját tapasztalatáról (őt is beginázták). Negatív visszajelzések is voltak újságírók részéről, pl. az az igen abszurd meglátás, hogy a ginázásról írni „drogellenes előítélet” – azaz akadt, akinek a drogliberalizáció jött ki győztesen a nők elleni erőszakhoz képest. Egy másik újságíró túlzásnak találta Panyi egyik cikkének lezárását, miszerint az interjúalany barátnőjével is történt hasonló erőszak. (Panyi itt megemlítette, hogy a barátnője a Pápa téren a villamost várva spontán hallott egy beszélgetést.)

Ami a jövőt illeti, Dederick fontosnak tartja a nemi sztereotípiák lebontását, bár az egyelőre számára is kérdés, hogy „a hirdető mikor fognak olyan reklámspotot csinálni, ahol az apuka ujjong a mosópor hatékonysága miatt”.

Szőnyi ehhez ismét tudott csatlakozni, egyetértését fejezte ki az apaság, az apaszerep fontosságának hangsúlyozásával. Hibaként ismeri el, hogy „hajlamosak vagyunk a nőre csak mint édesanyára tekinteni”. A beszélgetőtársak és a közönség felvont szemöldökkel illetve itt-ott nevetéssel fogadták a kifejtést: „egy nő bizonyos életkor után már nem csak édesanya”, illetve, hogy az ő feleségének aki negyven évesen négy gyerek után ment vissza dolgozni, „még van húsz éve nyugdíjig teljesedni”. A hallgatóság valószínűleg erősen kevesellte ezt az engedményt, holott Szőnyi ezzel valóban az álláspontokat próbálta közelíteni, és, látva, hogy ez kevésbé sikerült, csalódottnak tűnt.

Dederick megjegyezte, hogy az apa is otthon maradhat a gyerek(ek)kel. Réz azt javasolta, hogy „mutassunk fel a médiában sokféle embert, sokféle életmódot és értéket”, illetve „próbáljunk minél kevesebbet ítélkezni”. Sáfrány szerint „a nők a szerepeiket maguk válasszák meg, az anyaság is a nemek közti egyenlőség által tehető boldogabb”.

Végezetül többen eltávolodtak a Szőnyi cikkeiben gyakori „konzervatív” kontra „liberális” (esetleg „baloldali”) ellentétpártól, nem szeretnék ilyen „címkéket”. Sáfrány és Panyi egyaránt igényüket fejezték ki, hogy a női jogok illetve a nemek egyenlőségének kérdése „depolitizált” legyen.

A nap utolsó, és legizgalmasabb eseménye a Hüpatia-médiadíjak átadása volt.

A díjazottakat három éve ugyanaz a zsűri választja ki: **Molnár Gabriella**, **Weyer Balázs**, **Szemán Dénes** (ELTE) és **Juhász Borbála**.

Az Újságírói Díjat jól megérdemelten **Panyi Szabolcs** kapta. A zsűri azzal indokolta a döntését, hogy Panyi, nélkülözve minden hatásvadászatot, szakmai gondossággal, tényekkel alátámasztva, sok munkával készítette el a gólyatábori nemi erőszakos esetekről szóló cikksorozatát, amely orientálja azokat az embereket is, akik eddig a nők elleni erőszak témájához áldozathibáztató módon közelítettek. Ez utóbbit Panyi nem taglalta, hanem egyszerűen nem része a nézőpontjának: következetesen képviseli, hogy ez nem is lehet téma. (A cikkek az alábbi linkeken érhetők el: [1.](#), [2.](#), [3.](#), [4.](#))

Kitekintő Különdíjban részesült Polgár Géza és Czinkoczkó Csaba, az RTL Klub Fókusz munkatársai, a „[Megerőszkolt nők: ki tehet róla](#)” című riportért, amelyben az indiai eseteket dolgozták fel, hangsúlyosan említve a magyar „Tehetsz róla, tehetsz ellene” videókat is. A zsűri külön méltatta, hogy a bulvár műfajában, főműsoridőben nehéz ilyen témát átnyomni, Polgárnak mégis sikerült.

A Közösségi Média Díjra máshol még meg nem jelent, kifejezetten erre a célra készült kisfilmekkel lehetett pályázni. A filmeket zsűrizték: Bakos Gábor (ARC), Bruck Gábor (Sawyer Miller Group), Bódis Kriszta (filmrendező, pszichológus, író), Varró Szilvia, (XKK), Keveházi Kata (Női Érdek). A zsűri díját **Szelecki Rozália** *Dzsenderológia* című alkotása nyerte, a közönségdíjat pedig **Kunyi Viktor: Egyenlőség? Lépj!** című kisfilmje. A zsűri oklevéllel jutalmazta a következő további alkotásokat:

- [Lőrinczi Gergely: Besorolás alatt](#)
- [B. Szöllősi Szilvia: Esélyegyenlőség](#)
- [Rácz Áron és Helstáb Martin: A megosztás](#)
- [Klopfstein-László Bálint: PSA](#)

Bruck Gábor szerint az ember legnagyobb képessége a szociális tanulás. Harminc évvel ezelőtt, New Yorkban élt, éppen a feminista mozgalmak indulásakor. A Pszichológiai Intézetbe érkezett, az ő elmondása szerint „tahóként”, de később sokat tanult a témában. „Taníthatók vagyunk” – vallja. Most mellbevágta a filmek, mert azt hitte, hogy eljutott valameddig, de a „Dzsenderológia” című alkotásból rájött, hogy ő is hajlamos túlbeszélni a nőket, és igyekszik ezen változtatni. (Tekintve ez alkalommal a beszédarányokat, sikerült ☺).

Varró Szilvia a rendszerváltás utáni években megjelenő feminista lapnál, a [Nőszemély](#)nél kezdett, de aztán tizennyolc éven át, mint elmondta, „fülét-farkát behúzó újságíróként” működött, alig írt női témákról, aláment a férfi szerkesztői elvárásoknak. Nagy áttörés számára, hogy újra van egy támogató közeg, akik értékelik, ha ilyen szempontból progresszív témákról ír. Meglepődött a filmek magas színvonalán, elmondása szerint késhegyig menő viták zajlottak a zsűriben. Ő biztosan beválasztotta volna még a legjobbak közé [Molnár Kristóf](#), [Barna György](#) és [Sándor Boróka](#) alkotásait. Tekintettel a készítők közti nagy korkülönbségekre, ő a jövőben külön kategóriákat javasol korosztály alapján. Feltűnt még neki a nők elleni erőszak témájának felülreprezentáltsága a filmek közt – a magyar nőmozgalom is ezt tudta az ingerküszöbön átvinni.

Bódis Kriszta számára nagy megkönnyebbülés volt, amikor fiatalon rájött, hogy feminista, azaz rájött, hogy joggal zavarják dolgok és az ő válaszai tudományosan is megalapozottak. 2003-ban jelentette meg *Kemény vaj* című regényét. Dokumentumfilmsként prostituáltakról is forgatott. Ennek kapcsán ismerkedett meg Varró Szilviával, akivel, másokat is bevonva, elindították a [Tűsörök c. mellékletet a Magyar Narancsban](#). A 2002 és 2004 között futó vállalkozás (legalábbis nyomtatott formában) kudarcba fulladt, nem volt kellő támogatottságuk. Bódis később Gordon Agátával *Irodalmi Centrifuga* címmel kulturális esteket rendezett kéthetente a Centrál Kávéházban, melyek során kifejezetten női szerzőkkel foglalkoztak, itt minden alkalommal nagy

tömegben jelent meg az érdeklődő közönség. 2005-től Forgács Zsuzsával közösen szerkesztve könyvsorozatot jelentettek meg női szerzők munkáival (az első kötet az *Éjszakai Állatkert* címet viselte).

Ő úgy nézte végig a filmeket, hogy nem figyelte, ki küldte be, hány éves, van-e filmes múltja, stb. Hisz abban, hogy a filmezés mindenki joga, és nem gondolja, hogy a technikai felkészültség feltétlenül előny. Szerinte hatásos film tud születni egyszerű eszközökkel is. Az üzenetet, a tudást (az ügyről) figyelte: ki tudja belesűriteni az egy percbe a legtöbb problémát (nem számszerűen, hanem a lényegét megragadva), mennyire tud hatni.

Keveházi Kata, a díj ötletgazdája szerint fontos a szövetséges férfiak jelenléte. A díjat a korábbi Sztereo-kópia pályázat mintájára találta ki, miután felismerte a vizuális üzenetek fokozódó jelentőségét. A pályázatra 28 munka érkezett, fele-fele arányban nőktől illetve férfiaktól, akik különböző korosztályokat képviseltek. Nagyon kevés olyan volt, amelynek tartalmával vitáztak volna.

A sikeres fogadtatásra való tekintettel jövőre is lehet majd pályázni (illetve valaki mást ajánlani) a Hüpatia Média-díjra és a Közösségi Média Videodíjra.

Az esemény médiavisszhangja:

tv2.hu

emasa.hu

demokrata.info

index.hu

hello90

rtl.hu

uvegplafon.blog.hu

4024.hu